

אוגוסט 2024

מגמת שילוב אמצעים אמנותיים בטיפול - תקצירי הקורסים לשנת תשפ"ה

76-7601 העולם כפרפורמנס: התבוננות פרפורמטיבית על העולם ועל העצמי/ד"ר איילת אורג

בקורס נדון במשמעויות השונות של המונח "פרפורמטיב". נתבונן על פעולות יום-יומיות, בכלל, ופעולות בעולם הטיפול בפרט, כמופעים, בעלי פוטנציאל טרנספורמטיבי. הסטודנטים יחשפו ויבינו את מושג הפרפורמנס וכיצד הוא מכונן ומפעיל (ואולי גם משחזר) את המציאות בה אנחנו חיים ופועלים. בנוסף, ילמדו ויתנסו בכיתה בעבודה רפלקטיבית יצירתית, בה יבחנו את המופעים השונים של העצמי מתוך ההקשרים והמיקומים הייחודיים להם – הקשרים חברתיים, תרבותיים, דתיים, מגדריים ופוליטיים, כאנשים וכעובדים סוציאליים.

76-7602 שימוש בכלים ויזואליים בטיפול פרטני וקבוצתי ושינוי חברתי /ד"ר נעמה לוי דגן

Photovoice (פוטו-וויס) היא מתודולוגיה ויזואלית וטקסטואלית המכוונת להביא לשינוי חיובי בקהילות שונות. השיטה עושה שימוש בצילום ובטקסט לצורך חקר ותייעוד צרכים קהילתיים על ידי חברי הקהילה עצמה, והיא מיושמת במסגרת קבוצתית, בה מתקיים שיח אודות הצילומים והטקסטים שמביאים המשתתפים. הלמידה תיעשה באמצעות הרצאות פרונטליות והתנסות מעשית-קבוצתית של השיטה. השיעורים הראשונים יועברו במתכונת של הרצאה ויוקדשו ללימוד המקורות ההיסטוריים של הגישה, היסודות התיאורטיים עליהם היא נשענת והשדות המחקריים והקליניים בהם היא מיושמת. המשך הקורס יהיה בנוי מלמידת השיטה באמצעות התנסות מעשית בה. בחלק זה הסטודנטים ישתתפו בקבוצת פוטו-וויס שתעסוק בנושא המשותף למשתתפים ובו הם בחרו לעסוק, כמקובל בשיטה. ההתנסות המעשית בקבוצה תשמש גם כפלטפורמה ללימוד השיטה תוך התייחסות לסוגיות אתיות, ניתוח צילומים וטקסטים, והנחיית קבוצת פוטו-וויס. חלקו האחרון של הקורס יוקדש ללימוד הפרקטיקה של בניית קבוצת פוטו-וויס והנחייתה.

76-7603 ביבליותרפיה בעבודה סוציאלית/ד"ר ליאור גרנות

הביבליותרפיה הנה טיפול רגשי באמצעות קריאה וכתביה, המיועד לעבודה טיפולית עם יחידים וקבוצות, ילדים ומבוגרים. שילוב פרקטיקות של דיאלוג עם טקסט בטיפול ושל כתיבה בטיפול מהווה אמצעי השלכתי למגע רגשי עם תכנים נפשיים שונים ועיבודם באופן מעמיק ובה בעת המעניק תחושת ביטחון, מעצם היותו של הטקסט קרוב לעולמו הרגשי של המטופל אך יחד עם זאת מהווה אובייקט חיצוני לו. בקורס ייחשפו המשתתפים לעולם הביבליותרפיה ככלי התערבות בטיפול עבור אוכלוסיות שונות, ילמדו כיצד לבחור טקסט המתאים לעבודה רגשית עבור מטופליהם, כיצד לעבוד באמצעותו וכיצד לשלב פרקטיקות של כתיבה בטיפול. בתום הקורס יהיו באמתחתם של המשתתפים את אבני

היסוד של שפת הביבליותרפיה, כך שיוכלו לעשות שימוש בפרקטיקות של עבודה באמצעות טקסטים עבור אוכלוסיות שונות המתמודדות עם מגוון מצבים נפשיים.

76-7605+76-7606 טיפול בהפרעות אישיות בגישה פסיכודינמית/ ד"ר אמי ברמן

הקורס עוסק בהרחבה ובהעמקה של הידע התאורטי והמעשי אודות טיפול פסיכודינמי במטופלים הסובלים מהפרעות אישיות. יושם דגש על החיבור בין ההמשגות התאורטיות השונות לבין הטיפול בפועל. במהלך הקורס נסקור מספר הפרעות אישיות בהתייחס לכמה מאפיינים מרכזיים: דחף, רגש, וטפרמנט, מנגנוני הגנה, דפוסי קשר מוקדמים, חוויות של העצמי, העברה והעברה נגדית, השלכות לטיפול, אבחנה מבדלת.

76-7607 טיפול קוגניטיבי-התנהגותי בשילוב אומניות/ גב' רעות קאפח

הקורס מבוא לטיפול קוגניטיבי התנהגותי המשלב טכניקות אומנותיות מציע למידה חווייתית המקנה למשתתפים ידע וכלים מעמיקים בשיטת הטיפול הקוגניטיבי התנהגותי, תוך הטמעת אלמנטים מעולם האומנות. במהלך הקורס, המשתתפים יחוו לימוד מעשי ותיאורטי של העקרונות המרכזיים של הטיפול הקוגניטיבי התנהגותי, תוך קשר ישיר לטכניקות ויישומים אומנותיים. הקורס משלב הרצאות וסדנאות פרקטיות, מה שמאפשר לחוות את השילוב בין התיאוריה לפרקטיקה.

76-7608 שילוב אומניות בטיפול בפוסט טראומה מורכבת ובמצבי משבר וחירום/ ד"ר נעמה נבנצל

מטרת הקורס הינה הכרת העקרונות והמאפיינים של אומניות ההבעה ויצירה (אמנות פלסטית, מוסיקה ותנועה), שילובן, ביחד ולחוד, בטיפול בפוסט טראומה מורכבת (בדגש על טראומה מינית) ובמצבי משבר וחירום, והנגשתם לקלינאים שאינם מטפלים בהבעה ויצירה - באופן המעניק להם כלים פשוטים ומיידיים ליישום בעבודה הטיפולית. הקורס יסלב היבטים תאורטיים לצד התנסות מעשית-חווייתית ותיאורי מקרה.

76-7609 משחקיות ואלתור בטיפול/ ד"ר עשהאל רומנלי

אילתור, משחקיות וספונטניות הן יכולות קריטיות לטיפול פסיכו-סוציאלי יעיל עם אוכלוסיות שונות. יכולות אלה משתלבות בתוך מודלים טיפוליים מגוונים, ומחקרים מראים שמעצמות את יכולת הגמישות, הנוכחות, וההנאה של הפונה והמטפלת. יכולות אלה ניתנות ללמידה וחיזוק על ידי שילוב של תרגול מעשי והבנה תאורטית. מטרת הקורס היא להקנות למשתתפות כישורים מעשיים וידע תיאורטי באומנות האילתור והמשחקיות הקליני. באמצעות תרגול מעשי של תרגילי אלתור יחד עם תיאוריה, משתתפי הקורס יוכלו ללמוד כיצד לזהות, לייצר, ולהעצמים רגעי מפגש משמעותיים במפגש הקליני, וליצור יחד עם הפונים חוויה מגדלת ומשמעותית.

76-7620 טיפול, מטפל, יצירה: מבט אינטגרטיבי/ד"ר עדי ברק

הקורס יאפשר חקירה אישית ותיאורטית של דמות המטפל. תעושה שימוש באומנויות, כיוצר, כאדם, כאיש מקצוע. הבחינה האישית-מקצועית תתבצע באמצעות מעבר על מתודות אמנותיות שונות שימשו כמדיום דרכו יבחנו שאלות יסוד בשילוב אומנויות בטיפול. לפיכך, הקורס יערב את הסטודנטים בעבודה אישית וקבוצתית, מעשית ותיאורטית.

76-7621 אדם, זוג, משפחה: טיפול מערכתי/ ד"ר עשהאל רומנלי

בעבודתנו הפסיכו-סוציאלית, אנו שואפים לאתגר ולעודד את הפונים שלנו לשנות את החשיבה וההתנהגות שלהם. אולם הסביבה של הפונים שלנו (זוגיות, משפחת המוצא, משפחה גרעינית, והחברה) היא גורם קריטי המשפיע על אופן ויכולת הפונים שלנו להשתנות. טיפול מערכתי פותח בשנות ה-50 של המאה הקודמת כגישה הרואה הפונה בהקשר מערכתי ושמה את הדגש על שינוי מערכתי. בקורס זה הסטודנטיות יחשפו לעקרונות וטכניקות מעולם הטיפול המערכתי, בדגש על התערבויות משפחתיות וזוגיות. הלמידה תהיה חוויתית, ותאפשר לסטודנטיות לתרגל טכניקות מערכתיות על עצמן ובמסגרת הטיפולים שלהן.

76-7622 טקסים טיפוליים ואומנות/ד"ר איילת אורג

בתרבות השבטית והמסורתית, הטקס שמש את היחיד והקבוצה לעבור משלב וממעמד חברתי אחד לאחר, להתמודד עם מחלה או מצוקה פיזית-רגשית ולהשלים עם סיפורי חיים ורגשות קשים. הטקס יצר מסגרת סימבולית ויצירתית בתוך מרחב נפרד מוגדר, לעיתים קרובות מקודש, שעזר ליחיד ולקבוצה להתמודד עם תופעות הקשורות בחוסר שליטה ובאי ודאות. בקורס הנוכחי נעמיק את ההבנה והיכולת לנתח, לתכנן וליישם טכניקות ותהליכים של טיפול בכלל וטיפול באמצעים אומנותיים בפרט, דרך עבודה עם טקסים בקורס נעסוק בניתוחים תיאורטיים של תיאורי טקסים טיפוליים מרמת המאקרו (טקסים המשלבים אומנויות בתרבויות שונות) ועד רמת המיקרו - טקסים טיפוליים אישיים בחדר הטיפול. הקורס ינוע באופן ספיראלי בין טקסים בתרבויות השונות ואומנויות מהעולם העתיק, ומהעולם המודרני כולל העולם הוירטואלי - עד לעבודה מעשית בכיתה של התנסות בתכנון בנייה והפקה של טקס קהילתי קבוצתי. בנוסף הסטודנטים יתנסו בתכנון ובניית טקס להתמודדות עם אובדן ברמה האישית. בכל הדוגמאות התאורטיות והמעשיות יינתן דגש על הממד האומנותי פרפורמטיבי של הטקס.

76-7610+76-7611 סמינריון ופרקטיקום: הדרמה של האמנות: מסיפור לטיפול/ד"ר עדי ברק

בסמינר ופרקטיקום נתעמק בתיאוריות מגוונות של טיפול המשלב בתוכו אמצעים אומנותיים, כדי לפתח גישה רחבה והוליסטית לטיפול. כחלק מהלימוד נתנסה באמנויות שונות בהקשרן הטיפולי: תיאטרון פלייבק, תנועה, כתיבה ועוד. בהתבסס על ההתנסות האישית נחקור את הקשר שבין הפרקטיקה האומנותית לבין התיאוריה. את התיאוריות והפרקטיקות הנלמדות ניישם על תיאורי מקרה שיביאו הסטודנטים והסטודנטיות לכיתה.

76-7612+76-7613 הבעה ויצירה במעשה הטיפול/גב' מוריה חוטר-קריב

המעשה הטיפולי הפסיכותרפויטי, מבקש לגלות ולהבין, את האופן בו המחשבות, הרגשות, התפיסות, המשאלות, הפחדים שלנו וכו', מגדירים את המשמעויות בחיינו. בשיעורי הסמינר נסקור ונלמד מושגים מרכזיים בתאוריה הפסיכואנליטית, המשמשים להבנת המעשה הטיפולי. זאת בשילוב אמצעים אומנותיים, המסייעים בהשגת גישה אל הלא מודע. בשיעורים יתנסו הסטודנטים בשימוש באמצעי הבעה ויצירה ובחוויה של השפעתה על המטופל. בשיעור הפרקטיקום, תוצג מידי שבוע שעה טיפולית של אחד ממשתתפי הקורס, דרכה נקשיב לאופן בו המושגים הנלמדים מקבלים ביטוי ומשמעות בקשר הטיפולי. באמצעות שעות שיציגו עבודה המשלבת שימוש באמצעי הבעה ויצירה, נלמד יחד על התמקמותו של המטפל לצד עבודת האומנות של המטופל.

76-7700 מושגים תאורטיים בפרקטיקה מתקדמת בעבודה סוציאלית/מר נועז כהן

הטיפול הפסיכודינמי מתבסס על התגלית של פרויד בדבר אזורי נפש לא מודעים בו משתחזרים דפוסים מן העבר ומוצאים את ביטוייהם בחיי היומיום. ממשיכו של פרויד אימצו את התגלית בדבר קיומו של הלא מודע, והוסיפו להרחיב את ההתבוננות אודות הדינמיות של הנפש. הקורס הנוכחי יעקוב אחר התפתחותם של מושגים מהתיאוריה הפסיכודינמית, החל מימיו של פרויד ועד לתיאוריות בנות זמננו. בקורס נבחן מושגים מרכזיים, כגון: מסגרת טיפולית, העברה והעברה-נגדית. על מנת לפתח את החשיבה הקלינית נשלב במהלך הקורס בין התיאוריה הנלמדת לדוגמאות מהשדה הטיפולי.

76-811 סמינר תזות (למסלול עם תזה) / פרופ' רחל דקל

מטרות הקורס הן הקניית כלים וקריטריונים לניתוח עבודות מדעיות (הצעות תזה, תזות ומאמרים), וכן סיוע וליווי בכתיבת הצעת התזה, עריכת המחקר וכתיבת עבודת התזה. בכל אחד מן המפגשים הקבוצתיים יציג סטודנט אחד את הצעת התזה שלו, או אם הוא בשלב יותר מתקדם – את העבודה שלו, ויקבל פידבק משאר הסטודנטים ומן המרצה.

76-842 פסיכופתולוגיה של המבוגר/גב' אפרת הראל-היימן

מטרות הקורס הן הכרת מגוון מחלות נפש והפרעות הנפשיות; התבוננות בגישות שונות להבנת מקורות התחלואה הנפשית; והכרת גישות שונות לטיפול בתחלואה הנפשית. נושאי הקורס המרכזיים הם: מקורות התחלואה הנפשית; פרספקטיבה ביולוגית, קוגניטיבית (דור ג'), דינמית ואקזיסטנציאליסטית; הפרעות נפשיות; הפרעות מצב הרוח; הפרעות סומטופורמיות; הפרעות דיסוציאטיביות; הפרעות אישיות דגש על הפרעת אישיות גבולית.

76-808 שיטות מחקר (למסלול עם תזה) / פרופ' אילון

הקורס נועד ללוות את הסטודנטים בתהליך כתיבת הצעת התזה. התהליך כולל את בניית שאלת המחקר, חיפוש חומר מחקרי בנושא, כתיבת ההצעה הראשונית. קריאה ביקורתית של חומר מחקרי. זיהוי סוגי מחקר שונים והטיות במחקר

כמותני. במהלך הקורס, הסטודנטים יפתחו את שאלת המחקר הראשונית שלהם וילמדו לקשר בין שאלת המחקר למערך המחקר הרצוי. בנוסף, הסטודנטים יתנסו בכתיבה מדעית ובמתן וקבלת משוב.

76-809 שיטות מחקר (למסלול עם תזה) / פרופ' אילון

הקורס נועד ללוות את הסטודנטים בתהליך כתיבת הצעת התזה והסקירה הספרותית. התהליך כולל קריאה ביקורתית של חומר מחקרי. זהו סוגי מחקר שונים והטיות במחקר איכותני. בחירת כלי המחקר וכתיבת פרק המבוא. הקורס מיועד לסטודנטים הכותבים את עבודת התזה. זהו קורס בסיסי המיועד לעזור לסטודנטים לקרוא מחקר באופן בקורתי, להעריך מחקר וליזום ולתכנן מחקר מקורי. בסמסטר זה, הסטודנטים יכירו שיטות מחקר איכותניות, יקבלו ויתנו משוב על פרק המבוא בעבודת התזה.

76-7500 סוגיות חברתיות בראי המחקר והתקשורת (למסלול בלי תזה)/ד"ר שירלי בן שלמה

הקורס ינוע בין שלושה צירים: חברה, תקשורת ומחקר ויבחן תופעות חברתיות מוכרות כמו: התעללות בילדים, תרומת איברים, איסור על הפלות ועוד ויראה כיצד הן המחקר והן התקשורת יכולים להוביל להכרה ציבורית בתופעות חברתיות. לצד הדוגמאות שיובאו על ידי המרצה יהיו מעורבים גם הסטודנטים בזיהוי של תהליכים חברתיים דרך התקשורת וילמדו כיצד ניתן לשאול שאלות מחקריות על המציאות החברתית בה אנו חיים.

76-7501 מיומנויות מחקר וכתיבה מדעית(למסלול בלי תזה)/ד"ר נעמי ורבלוף-בקר

קורס זה נועד להקנות מיומנויות בקריאה וכתיבה מדעית, והיכרות עם המחקר האקדמי. הקורס יעסוק בהקניית כלים בסיסיים לכתיבה אקדמית, לימוד כללי ה-APA, פיתוח יכולת הקריאה וההבנה של טקסטים מדעיים וחיפוש במאגרי מידע. כמו כן, יידון מבנה המאמר המדעי ומקומן של תיאוריות מדעיות. הקורס יכין את הסטודנטים לכתיבת עבודות מדעיות ברמה גבוהה הנדרשת במהלך התואר.

76-7502 מחקר בעבודה סוציאלית: תאוריה ופרקטיקה (למסלול בלי תזה)/ד"ר נעמי ורבלוף-בקר

הקורס נועד להקנות לסטודנטים ידע בסיסי בשיטות המחקר המקובלות במדעי החברה. הנושאים המרכזיים שילמדו בקורס: מהו מחקר במדעי החברה, סוגי מחקרים (כמותי, איכותני), מערכי מחקר (מתאמי, ניסויי), שיטות איסוף נתונים

ואתיקה מחקרית. כמו כן, נדון בחיבור בין המחקר לשטח בעבודה סוציאלית, ובתפקידן של ראיות אמפיריות בתהליכי קבלת החלטות. הסטודנטים ילמדו כיצד להסתייע במחקרים בתחום מדעי החברה כבסיס לקבלת החלטות לגבי תכנון פרקטיקה מקצועית והערכתה.

76-7512 שיטות מחקר איכותניות (למסלול עם תזה) / ד"ר איילת אורג

מטרת הקורס להקנות תפיסה מקיפה ואינטגרטיבית של מחקר איכותני, תוך היכרות מעמיקה עם העולמות התאורטיים והפילוסופיים של סוגות נבחרות במחקר האיכותני. היעד המרכזי של הקורס – הרחבת הידע התאורטי על מחקר איכותני וכיצד פרקטיקות מחקריות שונות (כגון אופן שאלת המחקר, טכניקת הריאיון ומיקומו של המראיין וכדומה) מבוססת וקשורה לתאוריה של סוגת המחקר.

76-7513 שיטות מחקר איכותניות ב (למסלול עם תזה) / ד"ר עדי ברק

קורס זה הינו קורס מתקדם בשיטות מחקר איכותניות ומיועד ללוות את הסטודנטים בשלבי איסוף הנתונים, ניתוחם וכתובת המחקר. יינתן דגש מיוחד על הדרכים ועל האתגרים בניתוח הנתונים וכתובתם.

76-7514+76-7515 סטטיסטיקה ועיבוד נתונים (למסלול עם תזה) / ד"ר דן רמון

הקורס יעסוק בהקניית כלים בסיסיים ומתקדמים בסטטיסטיקה תיאורית והיסקית, וביכולת ליישם כלים אלו בניתוח נתוני מחקר וכתובת פרקי שיטה ותוצאות בעבודת מחקר כמותית. במהלך הקורס הסטודנטים ילמדו ליצור שאלוני מחקר מקוונים, לערוך עיבוד נתונים ראשוני ולבצע ניתוחים סטטיסטיים פשוטים ומורכבים בתכנת SPSS.